

Nr 363.

Av herr **Allard m. fl.**, om höjning av anslaget till åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet.

Till 1944 års riksdag avgavs i andra kammaren en motion, nr 89, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet. Kungl. Maj:t hade för annan verksamhet än individuell vård äskat ett belopp av 100 000 kr. Statsutskottet tillstyrkte emellertid att för detta ändamål i enlighet med pensionsstyrelsens och motionärernas förslag beräknades ett belopp av 150 000 kr. Detta blev även riksdagens beslut.

Pensionsstyrelsen har sedan år 1922 lämnat bidrag till 1 039 badanläggningar med ett sammanlagt belopp av 1 928 000 kr. De anläggningar, som erhållit bidrag, ha varit sådana med en golvyta av minst 28 m², och ha bidrag jämväl utgått till folk- och skolbad, som innehållit anordningar för tvätt. Till enbart tvättanläggningar lämnar styrelsen icke bidrag, enär bidrag till dylika anläggningar utgå från egnahemsstyrelsen. Då behovet av gemensamma tvättstugor på landsbygden i syfte att underlätta husmödrarnas arbetsbörda är mycket stort, kommer pensionsstyrelsen att även i fortsättningen lämna bidrag till dylika kombinerade bad- och tvättstugor.

Det intresse för bad, som väckts under pensionsstyrelsens mer än tjuguariga invaliditetsförebyggande verksamhet, har medfört ett alltmer stegrat krav från allmänheten att få detta intresse ytterligare tillgodosett. Pensionsstyrelsen har därför haft under övervägande, huruvida icke verksamheten borde utvidgas till att avse även badanläggningar av mindre storlek än ovan nämnts. De allmänna bastur, som hittills uppförts i närheten av skolor, räcka icke till för att tillfredsställande betjäna alla dem, som önska erhålla bastubad. Erfarenheten har visat, att personer, som äro bosatta mer än 2 km från en badanläggning, som regel icke använda densamma. Pensionsstyrelsen ifrågasätter därför om icke bidrag bör utgå jämväl till bastuanläggningar i samhällen å landsbygden, där skolor icke finnas eller eljest anordningar för skolbad icke erfordras. En dylik bastuanläggning, bybastu, skulle kunna göras mindre än den minsta i svenska föreningens för folkbad typserie upptagna och av pensionsstyrelsen för bidrag godkända anläggningen och som, enligt vad ovan nämnts, mäter minst 28 m². Då bidrag till bastuanläggningar i samband med anläggningar för gymnastik och idrott under vissa förutsättningar kunna erhållas från bastudelegationen, vilken enligt Kungl. Maj:ts uppdrag lämnar bidrag av tipsmedel till nu ifrågavarande ändamål, skulle

pensionsstyrelsens bidrag till bybadstugor avse dylika mindre anläggningar, som icke tillhöra bastudelegationens verksamhetsområde och ej heller avse skolbad. En sådan bybastu bör ha en golvyta av minst 16 m², motsvarande ytan på den minsta bastu, vartill bastudelegationen lämnar bidrag. Ritningar till olika typer av dylika bybastur utarbetas i samförstånd med pensionsstyrelsen av svenska föreningen för folkbad, som också kommer att göra propaganda för desamma. Dessa typer avse även en kombination av bastu och tvättstuga. Om typen avser endast bastu lämnas anvisningar huru tvättanordningar skola utföras i kombination med bastun.

Vad pensionsstyrelsen sålunda anfört om utvidgningen av den ifrågasvarande bidragsverksamheten till att omfatta även badanläggningar av mindre storlek än dem, till vilka bidrag för närvarande utgår, har Kungl. Maj:t förklarat icke föranleda någon erinran från Kungl. Maj:ts sida.

Kungl. Maj:t har för budgetåret 1944/45 ställt till pensionsstyrelsens förfogande ett belopp av 3 400 000 kr. för åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet, varav för annan verksamhet 150 000 kr. Under budgetåret ha bidrag hittills utbetalats med 128 500 kr., varav till ett konvalescent- och vilohem med 6 000 kr. och till 52 badanläggningar med sammanlagt 103 500 kr. Bidragen till badanläggningar ha utgått med ett belopp, motsvarande högst hälften av kostnaden för varje badanläggning, dock högst 2 000 kr. Dessutom ha bidrag utgått till svenska föreningen för folkbad med 12 000 kr. och till svenska föreningen för dövas väl med 7 000 kr. Av anslagna medel återstår ett belopp av 21 500 kr. Ehuru endast något mer än halva budgetåret förflutit äro fyra inkomna ansökningar om bidrag till konvalescent- och vilohem m. m. samt ej mindre än 96 ansökningar om bidrag till badanläggningar ännu oavgjorda, vilka ansökningar tillsammans avse ett bidragsbelopp av omkring 225 000 kr. Ett ytterligare belopp av något över 200 000 kr. erfordras sålunda för beviljande av redan inkomna ansökningar. Då de anslagna medlen därför visat sig otillräckliga, då en tendens till ökning föreligger i fråga om antalet ansökningar om bidrag till folk- och skolbad och då styrelsen ansett erforderligt att utsträcka verksamheten till att avse även badanläggningar av mindre storleksordning än folk- och skolbad, synes ett anslag för annan verksamhet av minst 250 000 kr. vara erforderligt.

Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen att för budgetåret 1945/46 för åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet anvisa ett reservationsanslag av 4 350 000 kr., varav för annan verksamhet, som avsåge att i folkpensioneringens intresse förebygga eller häva arbetsoförmåga eller befordra folkhälsan 150 000 kr.

Under återopande av det anförda få vi hemställa,

att riksdagen till Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet för budgetåret 1945/46 måtte anvisa ifråga-

varande reservationsanslag med sådant belopp, att till annan verksamhet, som avser att i folkpensioneringens intresse förebygga eller häva arbetsoförmåga eller befordra folkhälsan, kan avses ett belopp av 250 000 kr.

Stockholm den 23 januari 1945.

Henry Allard.

K. J. Andersson,
Alfredshem.

Sigfrid Jonsson,
Järvsand.

Göran Petterson.
